2019

M.A.

4th Semester Examination

SANSKRIT

PAPER – SAN – 402(A)-Literature

Full Marks :50

Time : 2 Hours

Answer all questions

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

(सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः।)

1. अधोलिखितयोः प्रश्नयो रेकस्योत्तरं देयम् । 10x1

क)भवभूतिप्रणीतस्य उत्तररामचरितम् –इति नाटकस्य प्रथमाङ्कस्य नाटकीयसौष्ठवं सम्यगालोच्य तत्र दृश्यसंयोजने कालिदासस्य प्रभावो नाटकस्योपरि अस्ति न वेति विस्पष्टं क्रियताम्।

ख) कारुण्यं भवभूतिरेव तनुते- इत्युक्तेः याथार्थत्वं प्रतिपाद्यताम् ।

2. अधोलिखितयोः श्लोकयोः यथेच्छमेकस्य व्याख्या कार्या । 7 x1

क)सर्वथा हि व्यवहर्तव्ये कुतो ह्यवचनीयतो ।

(Turn Over)

यथा स्त्रीणां तथा वाचां साधुत्वे दुर्जनो जनः।।

ख) वज्रादपि कठोराणि मृदूनि कुसुमादपि ।

लोकोत्तराणां चेतांसि को नु विज्ञातुमर्हति।।

3. अधोलिखितयोः प्रश्नयोरेकस्योत्तरं देयम् । 10x1

क) युगजीवनमिति नाटकस्य नामकरणं सङ्गतं न वा ? आधुनिकनाटकरूपेण तस्य परिगणनं कियत् समीचीनम्? नाट्यतत्त्वानुसारं सयुक्तिकं विचार्यताम् ।

ख)भग्नविग्रहविषये पण्डितानां विधानं किमासीत्?

पण्डितानां तद्विधानं समीचीनं न वेति गदादरदिशा विचार्यताम्।

4. अधोलिखितयोः श्लोकयोः यथेच्छमेकस्य व्याख्या कार्या । 7x1

क) किं कर्दमाक्तं धरणीतलं क्वचिद् व्योम्नो निरङ्कस्य भजेत् प्रतीकताम्?

तुच्छातितुच्छं तृणपुष्पकं तथा हा पारिजातस्य सुचारुरोचिषः?

ख)सर्वव्यापी जगल्लीनः परमेशः सनातनः।

अणौ च परमाणौ च तृणे तोयलवेऽपि च।।

5.त्रयाणां प्रश्नानामुत्तरं प्रदेयम्। 2x3

क) क ऋष्यशृङ्गः? तस्य पितुर्नाम किम् ?

ख)ऋषीणां पुनराद्यानां वाचमर्थोऽनुधावति–कस्योक्तिरियम् ? आद्याः ऋषयः के?

ग)उत्तररामचरिते सस्तावत् अङ्गीरसः?

घ)**युगजीवनम्** -इति नाटकस्य रचयितृनाम किम्?

ङ) हृदयं निकषा मातुलः गदाधरः कथमासीत्?

(Internal Assessment-10)